

SvenskUngdom^{rf}
RKP-nuoret^{ry}

POLITISKT PROGRAM 2020-2022 FÖR SVENSK UNGDOM

FASTSTÄLLT PÅ SVENSK UNGDOMS 77:DE KONGRESS DEN 12-13.9.2020 I HELSINGFORS.

1. OM OSS

Vi är en socialliberal organisation som samlar samhällsintresserade ungdomar som vill jobba för tvåspråkighet och liberalism. Vi vill se ett samhälle som värnar om människan och miljön på ett ekonomiskt hållbart sätt. Vi vill ha en omvärld som vi kan vara stolta över i dag, i morgon och i framtiden. Unga är både dagens och framtidens beslutsfattare, och ska höras i alla politiska beslut. Varje dag påverkar vi politiken lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

1.1. VÅR LIBERALA POLITIK

Svensk Ungdom är ett socialliberalt förbund. Alla människor är lika värda och vi tror på individens frihet och förmåga att göra sina egna val. Varje människa har rätt att vara sig själv, så länge hen inte inskränker andras rätt att göra det samma. Ekonomin ska grunda sig på en fri marknad, men en fungerande reglering behövs för att marknaden ska skapa välfärd på ett rättvist och hållbart sätt. Parlamentarismen och rättsstatsprincipen är hörnstenarna för Finland. Den folkvalda riksdagen har huvudansvaret för dagspolitiken och för stora politiska reformer. Vi sätter människan och människovärdet i centrum. Varje människa är värdefull och alla ska kunna känna sig respekterade och trygga. Finland ska bära sitt ansvar genom att följa nuvarande, och ratificera nya internationella konventioner om mänskliga rättigheter samt arbeta för dem internationellt.

2. UNGA OCH UTBILDNING

2.1. UNGDOMSARBETE

Välmående unga betyder ett välmående samhälle. En av de viktigaste förutsättningarna för att unga ska må bra är att de har möjlighet att utbilda sig eller att jobba. Därför vill vi satsa på uppsökande ungdomsarbete, ungdomsgårdar, ungdomsverkstäder och andra former av ungdomsarbete. Föreningar och organisationer är ofta avgörande för ungas välmående och därför vill vi stärka såväl deras ekonomi som deras ställning inom ungdomsarbetet. Ungdomstjänster för marginaliserade och utsatta grupper ska prioriteras. Samarbetet mellan kommunalt ungdomsarbete och tredje sektorn ska stärkas.

Svensk Ungdom vill:

- ATT rösträttsåldern och valbarhetsåldern sänks till 16 år i alla val.
- ATT byråkratin kring ungdomsverkstäders verksamhet minskar, blir tydligare och tolkas lika i hela landet.
- ATT kommuner och landskap samarbetar för att skapa tillgängliga och högklassiga ungdomstjänster.
- ATT finansiering för ungdomsverkstäder beviljas för längre perioder för att möjliggöra långsiktigt planerande av verksamheten.
- ATT ungdomstjänster för marginaliserade grupper får extra resurser.
- ATT ungdomsarbete, idrott, kultur och den sociala tredje sektorn understöds med hållbart insamlade ekonomiska medel.
- ATT tredje sektorns roll i myndighetsarbetet förtydligas, och att understöd till föreningar ges långsiktigt.
- ATT alla unga garanteras möjligheten till en hobby.
- ATT ideella föreningar ska kunna driva verksamhet momsfrött.
- ATT kommunerna skapar goda förutsättningar för föreningsverksamhet till exempel genom att erbjuda utrymmen för verksamhet.

2.2. UTBILDNING

Allmänbildande och högklassig utbildning utgör grunden för ett välmående och konkurrenskraftigt Finland. Utbildning ska vara tillgängligt för alla, oberoende bakgrund och livssituation. Ett välfungerande utbildningssystem stöder barn och unga att växa till välmående och samhällsmedvetna vuxna. Utbildningen ska stöda samhällsutvecklingen och främja jämlikhet, öppenhet och kritiskt tänkande bland barn och unga. Undervisningsmetoderna ska vara tidsenliga, vilket kräver fler digitala verktyg i klassrummen och kontinuerlig fortbildning av lärarna.

Integrationen mellan grupper med olika specialbehov ska vara stark för att främja respekten för rättigheter och värdighet hos personer med funktionsvariation.

Grupper med olika specialbehov ska integreras i skolan för att främja respekten för rättigheter och värdighet hos personer med funktionsvariation

I alla åtgärder som rör barn med funktionsvariation ska deras bästa komma i första hand. Integrationen mellan språkgrupper ska också uppmärksammas på ett brett plan för att förhindra framtida språkbarriärer. Livslångt lärande är en viktig del av det moderna välfärdssamhället och därmed ska utbildning vara tillgängligt i alla livssituationer, oberoende av bakgrund eller socioekonomisk ställning.

Svensk Ungdom vill:

- ATT utbildningen på alla stadier är avgiftsfri.
- ATT undervisningen beaktar olika inlärningsmetoder och möjliggör kreativa lösningar i klassrummet.
- ATT utbildningen och undervisningen är jämlik och fri från uppfattade könsnormer.
- ATT större satsningar görs på utbildning och fortbildning i nya undervisningsmetoder samt i användningen av digitala lösningar.

- ATT skolor i socioekonomiskt utsatta områden får extra resurser.
- ATT det råder jämlikhet mellan språkgrupper, mellan regioner och mellan skolor.
- ATT hela utbildningssystemet är tillgängligt för personer med funktionsvariation.
- ATT det finländska skolsystemet uppmuntrar till att lära sig så många språk som möjligt.
- ATT olika former av språkbadsundervisning finns tillgängliga i hela landet och på alla stadier.
- ATT samarbetet mellan nordiska skolor ökar, till exempel genom utbyten och gemensamma projekt.
- ATT alla elever i grundskolan och studerande på andra stadiet får träffa en skolkurator minst en gång om året och att de nationella rekommendationerna på skolkuratorer följs.
- ATT elever i grundskolan och studerande på andra stadiet garanteras tillgång till en skolpsykolog.
- ATT större vikt skall läggas på muntliga färdigheter inom språkundervisningen.
- ATT ett system för livslångt lärande ska bildas och finansieras tillsammans med arbetsmarknaden.
- ATT elever och studerande får tillräcklig studiehandledningen.
- att eftermiddagsverksamhet erbjuds nära hemmet

2.3. SMÅBARNSFOSTRAN

Småbarnsfostran är barnets rättighet. Därför ska den subjektiva rätten till dagvård vara odelbar, och kunna erbjudas på lika grunder till alla barn, oberoende av vårdnadshavarnas arbets- eller livssituation. Alla barn ska ha rätt till högklassig dagvård i en trygg och stimulerande miljö. Dagvårdsgruppernas storlekar ska vara små och varje barn ska ses som en individ i gruppen. De småbarnspedagogiska nationella linjerna och läroplanerna ska revideras minst lika ofta som grundskolans nationella läroplan. Småbarnspedagoger ska erbjudas kvalitativ fortbildning på nationell nivå för att trygga jämlik småbarnsfostran oberoende av region. Växelverkan mellan barn från olika språkgrupper ska stödjas genom gemensamma aktiviteter där barnen ges möjlighet att på ett lekfullt sätt bekanta sig med det andra inhemska språket.

Svensk Ungdom vill:

- ATT den subjektiva rätten till dagvård garanteras.
- Att dagvård och eftermiddagsverksamhet erbjuds nära barnets hem
- ATT småbarnsfostran stöder kulturell mångfald och flerspråkighet.
- ATT man i småbarnspedagogiken uppmuntrar till att använda det andra inhemska språket och övriga språk.
- ATT assistans alltid erbjuds i grupper där det behövs.
- Att antalet barn i dagvårdsgrupper för barn över tre år begränsas till sju barn per handledare och att den totala gruppens storlek begränsas till 21 barn.
- ATT daghemsbyggnader är friska och ändamålsenligt byggda.
- ATT man säkerställer att det finns tillräckligt med behörig personal inom småbarnspedagogiken.

2.4. DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN OCH ANDRA STADIET

Den grundläggande utbildningen ska ge alla barn i Finland likvärdiga verktyg. Utbildningen ska innehålla individuellt anpassade stödformer för de som behöver mera stöd, men även uppmuntra begåvning. Efter grundskolan ska alla studerande ha lika möjligheter att gå vidare till en utbildning på andra stadiet. Andra stadiet ska erbjuda såväl mer allmänbildande som mer praktiska utbildningar. De studerande som av olika orsaker inte deltar i yrkes- eller gymnasieutbildningar ska kunna välja andra vägar, så som tionde klass eller läroavtal.

Andra stadiets utbildning ska bygga på frivillighet och väljas utgående från den studerandes intressen och förutsättningar. För att gymnasiet ska bibehålla sin allmänbildande prägel bör antalet obligatoriska ämnen inte minskas. Även inom yrkesutbildningen ska allmänbildning garanteras.

Svensk Ungdom vill:

- ATT utbildningen tar i beaktande elevers särdrag. Skolan ska stödja dem som behöver stödjas men också uppmuntra begåvning.
- ATT dualmodellen bevaras.
- ATT undervisning i det andra inhemska språket inleds på årskurs ett.
- ATT andra stadiet är avgiftsfritt för studerande.
- ATT närundervisningen inom yrkesutbildningen ökar och dess kvalitet tryggas.
- ATT arbetslivet inte ges helhetsansvar för att förverkliga yrkesutbildningen.
- ATT sociala och kommunikativa färdigheter, kritiskt tänkande och förmåga att tillämpa inhämtad kunskap integreras i all undervisning.
- ATT skolan är demokratisk, bland annat genom att elever och studerande ges möjlighet att utvärdera undervisningen och lärarens insats samt genom elev- och studerandekårer med reella påverkningmöjligheter.
- ATT undervisningen i samhällslära fortsättningsvis utvecklas och utökas i grundskolan och på andra stadiet samt att demokrati och privatekonomi integreras bättre i undervisningen.
- Att religionsundervisningen och livsåskådning ordnas som ett gemensamt läroämne
- ATT det sker mera utbyte mellan skolor såväl i grundskolan som på andra stadiet, till exempel språkgrupper emellan och internationellt.
- ATT andra stadiets utbildning ska ge goda förutsättningar till högskolestudier samt ge de färdigheter som behövs i arbetslivet.
- ATT elever och studerande med specialbehov beaktas i undervisningen genom extra resurser, individuell läroplan och tillgång till

specialundervisning.

- ATT nolltolerans mot sexuella trakasserier och mobbning förverkligas och att vuxna stödpersoner alltid ska finnas till hands.
- ATT gymnasiet förbereder för arbetslivet och vidare studier och inte bara för studentexamen, till exempel genom utökat samarbete med högskolor, företag och organisationer.
- ATT alla studerande ska ha möjlighet att få information om att avlägga kombiexamen.
- ATT kunskap om den samiska kulturen bör finnas i läroplanen.
- ATT sexualundervisning skall utökas i grundskolan samt utvecklas så att den beaktar diversitet.
- Att mängden obligatoriska studentexamensprov är fyra.

2.5. HÖGSKOLOR

Högskolorna ska vara tillgängliga, flexibla och av hög kvalitet. Högskolorna ska vara uppdelade i universitet och yrkeshögskolor med klart definierade utbildningsprofiler med ett tätt samarbete. Ett tillräckligt studiestöd och en avgiftsfri utbildning garanterar allas möjlighet att studera. Studiestödssystemet ska vara flexibelt gentemot studerande som arbetar vid sidan om studierna och det ska vara möjligt att studera utan att skuldsätta sig.

Svensk Ungdom vill:

- ATT högskoleutbildning också i fortsättningen ges på svenska, finska och engelska.
- ATT universiteten och yrkeshögskolorna jobbar för att minska överlappningar, vilka kan identifieras till exempel genom närmare samarbete mellan högskolor och näringslivet.
- ATT högskoleutbildningen är avgiftsfri för alla studerande.
- ATT studiestödet ses som en grundtrygghet för studerande och inte är lägre än utkomststödet.
- ATT studiestödet till största del består av studiepenning och inte lån.
- ATT inkomstgränserna för studiestödet höjs och att antalet stödmånader inte påverkas av inkomsterna under de stödfria månaderna.
- ATT Studenthälsans verksamhet tryggas och utvecklas.
- ATT resurser för att främja studerandes mentala välmående ökas.
- ATT det är möjligt att byta utbildningsprogram eller ta dubbelexamen.
- ATT högskolornas examensmål är anpassade till arbetskraftsbehovet och ifall examensmålen höjs ökas även finansieringen.
- ATT antagningen också ska basera sig på inträdesprov och inte enbart på studentexamen, samt att högskolorna själva får bestämma hur de värderar tidigare avlagd examen kontra inträdesprov.
- ATT majoriteten av högskolornas finansiering inte ska bygga på antal producerade examina eller publicerade forskningar utan på en trygg grundfinansiering.

För flera högskolepolitiska linjedragningar, se Svensk Ungdoms högskolepolitiska program.

2.6. FORSKNING OCH VETENSKAP

Finland ska vara världens ledande land inom forskning och utveckling. Samhälleliga beslut ska bygga på forskningsresultat och vetenskaplig kunskap. Institut med forskning ska ha tillräckliga resurser för sin verksamhet. Finland ska vara ett attraktivt land för forskare, och aktivt sträva till att även internationella forskningsprojekt och -institutioner etablerar sig i Finland. I och med vårt geografiska läge har vi utvecklat bred kunskap inom till exempel lösningar i det arktiska området, extrema väderfenomen, rymdforskning, energiteknik, skeppsbygge och skogsbruk. Vårt läge ger även möjligheten att testa framtidens innovationer som självstyrande bilar och artificiell intelligens på kalla områden.

Svensk Ungdom vill:

- ATT Finland är världens ledande land inom mobilteknologiska lösningar och att goda mobilförbindelser garanteras i hela landet.
- ATT forskningsanläggningar grundas och placeras där de kan stöda arbetsmarknaden effektivt.
- ATT evidensbaserad vetenskap ligger som grund för beslut som angår folkhälsan.
- ATT Finland är världsledare i lösningar på det arktiska området och i cleantech.
- ATT Finland satsar på forskning och vidareförädling av olika hållbara och förnybara energiformer.
- ATT staten stöder forskning, utveckling och innovation i samarbete med högskolor och företag.
- ATT Finland satsar mera på rymdforskning.
- ATT det nordiska forskningssamarbetet förstärks.

3. JOBB OCH EKONOMI

3.1. SOCIALT, EKOLOGISKT OCH EKONOMISKT HÅLLBAR POLITIK

Vi vill att den ekonomiska politiken skapar hållbar ekonomisk tillväxt, uppmuntrar till företagsamhet och leder till ökad sysselsättning. En ansvarsfull ekonomisk politik gör att vi kan finansiera utbildning, vård och annan service både i dag, i morgon och i framtiden. Vi vill att företagen ska få verka på en fri marknad, både inom Finland, inom EU och globalt. Samtidigt behövs väl fungerande reglering för att

nå tillväxt på ett hållbart och rättvist sätt. Frågor som etik, miljö och jämlikhet ska beaktas i alla beslut i den ekonomiska politiken. För att minska beroendet av enskilda bolag och öka mångfalden inom ekonomin vill vi satsa mera på små- och medelstora företag till exempel genom stöd för uppstartsföretag. Utan progressivitet skulle låginkomsttagare ha procentuellt mindre i handen efter att ha betalat fasta levnadskostnader. Skattepolitiken ska alltid uppmuntra och belöna arbete och såväl inkomstbeskattningen som företagsbeskattningen ska uppmuntra till tillväxt och sysselsättning. Skattesystemet ska basera sig på betalningsförmåga, och därför vill vi bevara den progressiva inkomstbeskattningen.

Svensk Ungdom vill:

- ATT statsskulden inte överskrider 60 procent av BNP.
- ATT staten på lång sikt avskaffar sådana industristöd och skattelättnader som i dag utgör hinder för små och medelstora företag att verka på lika grunder som stora.
- ATT företagens avdragssystem förenklas.
- ATT ineffektiva företagsstöd avskaffas.
- ATT det görs nödvändiga offentliga satsningar på infrastruktur för att stimulera tillväxt.
- ATT stiftelsers skattefrihet bibehålls.
- ATT staten deltar aktivt i exportfrämjande verksamhet.
- ATT solidaritetsskatten avskaffas.
- ATT lagstiftning som understöder utvecklingen av delningsekonomin introduceras.
- ATT arvs- och gåvoskatten ersätts med en överlåtelseskatt.
- ATT bekämpningen av klimatkrisen har en starkare ställning i finanspolitiken.
- ATT företag ska kunna visa processkedjan för sina produkter.
- ATT apotekstillstånd kan tilldelas alla företag som uppfyller kompetenskraven och att utbildningskraven för att äga apotek slopas.

För flera skattepolitiska linjedragningar se Svensk Ungdoms skattepolitiska program.

3.2. SYSSELSÄTTNING - DET SKA ALLTID LÖNA SIG ATT JOBBA

Vi vill att det ska vara lätt att ta emot jobb, att anställa och att byta karriär. Därför vill vi införa ett arbetsmarknadssystem i likhet med den danska Flexicurity-modellen i Finland. I Danmark har arbetstagaren ett starkare socialskydd då hen blir arbetslös än arbetstagaren i Finland har, och får 90 procent av lönen de första månaderna som arbetslös. Den högre grundtryggheten har gjort det möjligt att lätta på vissa arbetsvillkor och gjort det lättare att anställa och säga upp. Vi vill att Finland inför en basinkomst för att ersätta sociala stöd och bidrag, vi förespråkar en negativ inkomstskattmodell (NIT).

Trepartssamarbetet har länge varit en garanti för stabilitet och lika rättigheter på arbetsmarknaden. Samtidigt är det ett tungrovt system som bromsar nödvändiga reformer. Därför vill vi att arbetsmarknadsförhandlingar i högre grad fokuseras på stora linjedragningar och att mera detaljerade frågor förhandlas lokalt mellan arbetsgivare och arbetstagare. Politiken ska motverka polarisering på arbetsmarknaden, därför vill vi att strejker endast ska användas i absoluta nödfall. Vi vill också justera strejkböterna för olagliga strejker, så att de bättre motsvarar de negativa följder strejken har.

Det måste skapas flexibla lösningar för personer med nedsatt arbetsförmåga samt för övergångar till och från föräldraledigheter, sjukledigheter och pensioneringar. Arbetsgivare ska uppmuntras till att anställa personer med funktionsvariationer och konstgjorda hinder för anställning ska avvecklas.

Alla, oavsett kön, bör behandlas lika på arbetsmarknaden. Alla ska få lika lön för lika arbete och pensionssystemet bör reformeras så att föräldrarnas arbete i hemmet också beaktas i den intjänade pensionen. Därför vill vi att 6+6+6 modellen för föräldraledighet införs i Finland och att kostnaderna för föräldraledigheten delas jämnt mellan alla arbetsgivare.

Svensk Ungdom vill:

- ATT det alltid ska löna sig att ta emot ett jobb och att jobba.
- ATT flera satsningar görs på aktiverande åtgärder och på livslångt lärande.
- ATT negativ inkomstskatt (NIT) införs som baslön och ersätter sociala stöd samt bidrag.
- ATT Flexicurity-modellen utvecklas för att öka på sysselsättningsgraden.
- ATT lokala förhandlingar prioriteras i större utsträckning.
- ATT plikten (strejkböter) för olagliga strejker bättre motsvarar effekterna strejken har.
- ATT pensionsåldern är 70 år. Arbetsgivare jobbar för att höja den reella pensionsåldern genom åtgärder på arbetsplatsen som ökar välmående och trivsel.
- ATT arbetsmarknaden blir mera jämställd genom medvetna åtgärder på alla nivåer.
- ATT lika lön betalas för lika arbete.
- ATT 6+6+6 modellen för föräldraledigheter införs i Finland och att kostnaderna finansieras gemensamt av alla arbetsgivare.
- ATT diskriminering vid rekrytering motverkas till exempel genom anonyma CV:n.
- ATT anställning av personer med funktionsvariationer främjas och underlättas.
- ATT kravet på utbildning ska reflektera innehållet i arbetsbilden - kandidatexamen bör värderas högre på arbetsmarknaden.
- ATT företagsamhet uppmuntras genom att entreprenörskap lärs ut i grundskolan och genom till exempel företagastipendium för

unga.

- ATT den privata arbetsförmedlingens roll förstärks.
- ATT arbetstidslagen görs mer flexibel genom att man definierar arbetstid per månad, i stället för per dag eller vecka.
- ATT privata arbetspensionsinvesteringar inte styrs av den beslutsfattande makten.

4. STAD OCH LANDSBYGD

4.1. INFRASTRUKTUR

En levande landsbygd och dynamiska, välmående städer gör det möjligt för var och en att bo i den miljö man trivs bäst i. Landsbygd och städer är inte varandras motpoler, utan fungerar i ständig samverkan. Infrastrukturen ska vara anpassad till de olika levnadsförhållandena som finns i Finland. I tätorter ska kollektivtrafiken alltid vara välutvecklad och prioriteras framom privatbilism. I mera glesbebyggda områden, där personbilen fortsättningsvis kommer att ha en avgörande roll, är det viktigt att bilparken förnyas. Staten ska främja förnyandet av bilparken genom riktade åtgärder, till exempel stöd till laddnings- och tankstationer samt skattelättnader och premier vid inköp av utsläppsnåla bilar. Finland behöver fungerande båt-, flyg- och tågtrafik. Miljövänliga lösningar ska främjas genom bland annat satsningar på stambanan, LNG-terminaler i hamnar och genom sänkta utsläpp i flygtrafiken.

Svensk Ungdom vill:

- ATT kollektivtrafiken byggs ut på tätbebyggda områden.
- ATT järnvägsnätet i Finland utvecklas.
- ATT kollektivtrafiken ska vara ett billigare alternativ än att åka bil.
- ATT beskattningen och regleringen främjar tåg framom flyg.
- ATT initiativ som Single European Sky införs för att få rakare och mera miljövänliga flygrutter.
- ATT broar och tunnlar föredras framom färjor och förbindelsebåtar.
- ATT stamvägnätet får mer resurser för uppehåll och stamvägarnas reparationsskuld fås ner till en skälig nivå.
- ATT Finland inför en relativ skattelättnad för anskaffning av utsläppsnåla bilar.
- ATT elbilar helt befrias från bilskatt vid nyinköp och att mervärdesskatten på elbilar sänks till den lägre skattenivån.
- ATT Finland satsar på och möjliggör forskning i elflyg på kommersiellt plan.
- ATT cykel- och gångvägar byggs ut på tätbebyggda områden.

4.2. STADSPOLITIK

Livskraftiga städer behöver ett effektivt bostadsbyggande, fungerande kollektivtrafik och måttliga prisnivåer. Stadsplaneringen ska stöda affärsverksamhet och en dynamisk stadsmiljö genom att möjliggöra kapacitet för kollektivtrafiken, tät bebyggelse och flera gröna rum. Segregering i stadsmiljöer ska motverkas genom bostadsplanering som sprider ut det sociala boendet, samt genom direkta sociala åtgärder.

Svensk Ungdom vill:

- ATT flera små och förmånliga bostäder byggs i huvudstadsregionen.
- ATT bestämmelser som hindrar tät bebyggelse, såsom den så kallade parkeringsplatsnormen, avskaffas.
- ATT stadsplaneringen ska motverka socialt utanförskap.
- ATT stadsområdena tillämpar positiv särbehandling för att motverka utanförskap, till exempel genom feministisk stadsplanering.
- ATT flera gröna rum skapas i städerna för att öka trivselen och att man värnar om de som finns.
- ATT trängselavgifter införs i huvudstads-, Åbo- och Tammerforsregionen.
- ATT fler infartsparkeringar upprättas.
- Att varje stad i Finland är utsläppsneutral år 2030.
- ATT städerna blir mera cykelvänliga och uppmuntrar till cykling genom ett heltäckande och fungerande nätverk av cykelvägar.
- ATT alla universitetsstäder tar i bruk stadscyklar.
- ATT det byggs hållbart och långsiktigt, där till exempel klimat och estetik prioriteras.
- ATT man i Finland satsar på automatisering av kollektivtrafik.

4.3. LANDSBYGD

Förvaltningsgränser får inte utgöra hinder för god service och därför behövs starkare primärkommuner som kan utveckla tjänsterna både på landsbygden och i tätorterna. Vi vill undvika långa avstånd till skolor samt till hälso- och sjukvårdstjänster. När det inte är möjligt ska alternativ som hälsovårdsbussar och skolskjutsar användas, samt vid behov ska tjänsterna komma till hemmet. Ny teknologi kan ses som ett komplement i servicen inom såväl bildningsväsendet som inom vården. Stamvägnätet är i dåligt skick och mera statliga resurser måste ges till underhållet. Enskilda vägar bör förvaltas kommunalt. För att landsbygden ska vara livskraftig behövs våra primärnärings. Naturreсурser ska användas ansvarsfullt. Vilt- och fiskstammen bör vårdas.

Svensk Ungdom vill:

- ATT svenskspråkig service säkerställs oberoende förvaltningsmodell.
- ATT sortering och ekopunkter garanteras i hela Finland.
- ATT avdragsrätten för kostnader för resor mellan hemmet och arbetsplatsen/ bevaras och uppmuntrar till att resa kollektivt.
- ATT räddningsväsendet och polisens tjänster är lättillgängliga i hela Finland.
- ATT bredband är tillgängligt i hela landet och utmärkt på kartor.
- ATT mindre vägar tilldelas tillräckligt vägunderhåll

5. LAGSTIFTNING OCH FÖRVALTNING

Förvaltningen ska vara snabb, rättvis och jämlik. Vi vill se effektiv regionalförvaltning som handhar trafikplanering, landskapsplanering, arbets- och näringsbyråttjänster och specialistsjukvård. Finland har två nationalspråk och den offentliga förvaltningen måste alltid garanteras på svenska och finska i hela landet. För att rättsstaten ska fungera behöver till exempel mängden service på svenska i tingsrätterna höjas tillbaka till den nivå som den var på innan den senaste tingsrättsreformen under Sipiläregeringen.

Organisationer som Svenska Finlands folkting bör garanteras tillräcklig statlig finansiering för att kunna bevaka och stärka svenskans ställning i Finland. För att garantera att ungdomar får sin röst hörd, i enlighet med ungdomslagen, ska ungdomsfullmäktige och motsvarande organ ha initiativrätt samt närvaro- och yttranderätt i kommunens beslutsfattande organ. Ungdomsfullmäktige ska ha en egen budget och tillgång till en anställd hos kommunen. Teknologins framfart bör beaktas i lagstiftningen så att den inte kränker någons privata integritet.

Svensk Ungdom vill:

- ATT anställningsskyddet vid kommunsammanslagningar slopas.
- ATT ledande förtroendevalda i kommunen är arvoderade på deltid eller heltid.
- ATT svenskspråkiga medborgares rättsskydd förverkligas genom ett tillräckligt nätverk tingsrätter som fungerar på svenska.
- ATT poliskåren fungerar även på svenska och att svenskspråkig polisutbildning garanteras.
- ATT fängelser ska motsvara dagens internationella bestämmelser och standarder.
- ATT språkliga rättigheter garanteras på landets nationalspråk.
- ATT nödcentralerna betjänar snabbt på båda nationalspråken samt på engelska.
- ATT domstolar och övriga myndigheter garanteras tillräckliga resurser för att ha korta behandlingstider samt att rättegångskostnaderna hålls på en skälig nivå för individen.
- ATT det detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker som tilldelas av Regionförvaltningsverket i fortsättningen gäller för drycker över 2,8 och högst 22 volymprocent.
- ATT medborgarinitiativ inte automatiskt förfaller i slutet av riksdagens valperiod.
- ATT valurnor placeras vid brigader under val.
- ATT brottsoffer ges information om relevanta tjänster som till exempel brottsofferjouren.
- ATT ansiktsgenkänningsteknologi förbjuds på offentliga platser

6. MILJÖ OCH KLIMAT

Vi ser miljön som ett av de viktigaste politiska områdena, där internationellt samarbete och nationell innovation är avgörande för att stoppa klimatförändringen. För att uppnå en miljövänligare och mer hållbar värld måste miljön tas i beaktande i all politik. Parisavtalet år 2015 var ett viktigt framsteg mot en hållbar framtid och dessa klimatmålsättningar ska genomsyra alla politiska beslut nationellt och internationellt. Östersjön är i ett kritiskt läge och är ett av världens mest förorenade hav. För att stoppa föroreningen krävs ett beslutsamt och aktivt samarbete Östersjöländerna emellan. Vi vill att EU tar sitt ansvar i frågan om havsföroreningar och aktivt inför sanktioner mot länder som smutsar ner haven. Den långsiktiga målsättningen är ett utsläppsfritt Finland utan fossila bränslen. Finland bör bli mera energisjälvförsörjande genom ökad produktion av förnybar energi och koldioxidneutral energi. Vi vill ha en decentraliserad energimarknad med rättvisa spelregler för hållbar energiproduktion. Det ska löna sig att välja grönt och kosta att smutsa ner. Därför vill vi slopa miljö- och klimatskadliga stöd och skattelättnader. För att lösa framtidens energiutmaningar behövs resurser för forskning.

Svensk Ungdom vill:

- ATT den globala uppvärmningen begränsas till 1,5°C.
- ATT en energiomställning mot utsläppsfri energi och mer satsningar på energieffektivitet genomförs.
- ATT EU har fasat ut kol 2030 och är klimatneutralt senast 2050.
- ATT Finland fasar ut användningen av torv senast 2023, stenkol senast 2029, samt fossila bränslen i el- och värmeproduktionen senast år 2035. Finland ska vara fritt från klimat- och miljökadliga utsläpp innan år 2030.
- ATT Finland stöder andra länder i sin strävan efter bättre miljölösningar genom att bland annat satsa på klimatsmart export och klimatinvesteringar i utvecklingsländer.
- ATT en utredning om att öppna upp elnätet för konkurrens görs och att lokala energilösningar för mindre företag möjliggörs, samt att stödsystemet för förnybara energiformer är teknikneutrala.
- ATT Finland inför skattelättnader för anskaffning av miljövänligare förbränningsanläggningar och värme- och energikällor.
- ATT expandera kärnkraften med nyare generationens reaktorer samt utveckla fusion.
- ATT utbyggnaden av vindenergi på ändamålsenliga platser underlättas och att besvärsrätten och den invecklade beslutsprocessen för uppförandet av vindparker ses över.

- ATT miljö- och klimatskadliga stöd och skattelättnader utfasas.
- ATT klimat- och miljöpåverkan får en större roll i det lokala och regionala beslutsfattandet, såsom inom markplanering och byggande.
- ATT individens miljö- och klimatmedvetenhet utökas, genom tydlig konsumentinformation och genom en större roll inom grundutbildningen.
- ATT Finland går in för en skatteväxling mot en grönare ekonomi, så att det lönar sig att välja miljö- och klimatsmart och kostar att smutsa ner.
- ATT Finland arbetar vidare för att öka graden av återvinning av våra konsumtionsprodukter med målsättning att skapa en resurssmart cirkulär ekonomi.
- ATT Finland ska arbeta för att minska matsvinnet, speciellt i storkök, livsmedelsbutiker, restauranger och caféer, och satsa på utökad distribution till behövande.
- ATT avfallshanteringen i landet ska bli effektivare genom klarare direktiv.
- ATT EU ska arbeta för minimal användning av emballage och förpackning på europeiska produkter och att förpackningarna ska vara miljövänliga.
- ATT Finland tar en aktiv roll både på ett nationellt och globalt plan för att skydda den biologiska mångfalden i enlighet med FN:s biodiversitetskonvention.
- ATT Finland tar ställning mot utsläpp från industrier från Östersjöns avrinningsområde och arbetar för att minska övergödningen av Östersjön.
- ATT det europeiska elnätet utvecklas för effektivare överförbarhet.
- ATT kommunerna ska få mera fastighetsskatteinkomster från vindkraft antingen genom att beskatta vindkraftparker som helhet, eller genom att sänka gränsen som definierar när ett vindkraftverk kan beskattas som kraftverk från 10 MVA till 2 MVA.
- ATT kommuner utvinnet biogas på sina avfallsanläggningar.
- ATT EU satsar på utbyggnad av infrastruktur genom att stöda övergången till el-, gas- och hybridbilar och införa en skatt på flygbränsle.
- ATT man sänker mervärdesskatten på mindre reparationer, såsom skomakare och skraddare.
- ATT återvinningskärl för plastförpackningar finns i alla husbolag
- ATT förnyandet av regleringen gällande kärnkraftverk försnabbas så att den underlättar uppbyggnad av små modulära kärnkraftverk.
- ATT EU stöder bygget av mera kärnkraft för att möjliggöra en ambitiös minskning i CO₂-utsläpp.
- ATT fartygens avloppsvattenutsläpp minimeras genom strängare lagstiftning i Östersjöområdet.

6.1. JORD- OCH SKOGSBRUK

Finland ska vara världsledande i produktionen av rena och ansvarsfullt producerade livsmedelsprodukter. Finlands standarder på djurens välfärd ska sätta standarden i resten av Europa. För Finlands del handlar det om en fråga om konkurrens och för den globala djurproduktionen om etik och moral. Det finska jordbruket måste konstant utvecklas och nya, lönsamma affärsmodeller måste skapas. Vi behöver uppmuntra konsumenter inom det privata och det offentliga att prioritera närproducerad mat. En producerande skog är en välmående skog och så vill vi att det ska förbli. För att möta framtidens behov på koldioxidneutral energi vill vi se en årlig skogsavverkning på 80 procent av den årliga tillväxten. Bevarandet av biodiversitet och ursprungsskog ska i skogspolitiken uppmuntras. Yrkesfiskets framtid i Finland ska tryggas. En förutsättning för en balanserad djurstam är reglerad jakt och fiske. Viltvård och skyddsjakt är också förutsättningar för att människan ska kunna leva nära naturen.

Svensk Ungdom vill:

- ATT EU också i fortsättningen stöder Finlands jordbruk och primärnäringar
- ATT det ska bli straffbart att överge husdjur.
- ATT smygfilmning av lantbruksnäring rubriceras som brott och att straffet motsvarar straff för hemfridsbrott.
- ATT den offentliga upphandlingen följer statsrådets principbeslut om inhemsk livsmedelupphandling.
- ATT renskötselns status som en traditionell primärnäring säkerställs och att renskötselområden respekteras.
- ATT jordbrukare som jobbar med djur beviljas avbytartjänster för att garantera både djurens och jordbrukarens säkerhet.
- ATT djurskyddslagen ser till att djurens välmående garanteras och bevakas samt att ansvaret ligger hos myndigheterna.
- ATT Finland i mån av möjlighet är självförsörjande på livsmedel.
- ATT producenter kan konkurrera på lika villkor och sälja sina produkter direkt till konsumenten.
- ATT viltstammen vårdas och hålls på en nivå som inte hotar eller skadar människan.
- ATT Finland stöder jordbruksföretagens utveckling och sporrar nya innovationer som minskar jordbrukets miljöpåverkan.

7. INTERNATIONELL POLITIK OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

7.1. FINLAND

Vi vill att Finland också i fortsättningen tar en aktiv roll i det nordiska samarbetet inom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, samt i internationella organisationer såsom Europeiska Unionen och Förenta Nationerna. Finland ska vara en initiativtagare och uttala sig för mänskliga rättigheter. Vi arbetar för att upprätthålla och förstärka ursprungsbefolkningens rätt till sin kultur, sitt språk, sitt land och sin självbestämmanderätt. Finland ska hjälpa människor som drabbats av fattigdom och kriser. Vi vill att Finland höjer andelen bistånd till minst 0,7 procent av bruttonationalinkomsten. FN:s säkerhetsråd är i sin nuvarande form föråldrat och bör utvecklas. Säkerhetsrådets arbete ska

vara förebyggande och handlingskraftigt. Vi vill att de permanenta medlemmarnas roll revideras och att vetorätten avskaffas. Vi vill att Finland blir medlem i NATO. Eftersom Finland redan samarbetar mycket med organisationen ligger det i Finlands intresse att också sitta vid de bord där besluten fattas. Ett NATO-medlemskap tillsammans med ett trovärdigt och fungerande försvar garanterar Finlands säkerhet. Finland ska ha en selektiv värnplikt som organiseras enligt Norges modell. Alla oavsett kön ska kallas till uppbud, och de mest lämpade ska tjänstgöra.

Det internationella samarbetet för Arktis ska förstärkas genom det Arktiska rådet. Arktis känsliga miljö ska skyddas mot exploatering, bland annat genom olika miljökrav och regleringar. Det militärstrategiska intresset och säkerhetsaspekter i Arktis blir hela tiden viktigare och måste också beaktas i det arktiska samarbetet. All sorts militär upptrappning och spänning bör undvikas i området.

Svensk Ungdom vill:

- ATT Finland tar en ledande roll inom internationell krishantering, fredsarbete och humanitär hjälp.
- ATT de nordiska länderna i högre grad samarbetar och påverkar inom internationella organisationer som EU och FN.
- ATT biståndet höjs till åtminstone 0,7 procent av BNI och att Finland för en enhetlig utvecklings- och biståndspolitik.
- ATT Finland i det Arktiska rådet ska verka för ett starkare miljöskydd och säkerhet i det arktiska området.
- ATT vetorätten och permanenta medlemskapet för medlemmar i FN:s säkerhetsråd avskaffas.
- ATT resurserna för civil och militär krishantering tryggas. Finland ska också i fortsättningen vara en aktiv freds- och demokratibyggare, både på egen hand samt i Norden, EU, FN och i OSSE.
- ATT FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet tryggas, genom att öka kvinnors makt i fredsprocesser och stärka kvinnors och barns säkerhet i konflikter.
- ATT FN:s säkerhetsråds resolution 2250 om unga, fred och säkerhet tryggas genom att öka ungas deltagande i fredsprocesser.
- ATT Finlands selektiva värnplikt ordnas enligt den Norska värnpliktsmodellen
- ATT Finland ansöker om medlemskap i NATO.
- ATT Finland utökar försvarssamarbetet såväl inom Norden, som mellan EU-länder.
- ATT Europeiska unionens snabbinsatsstyrkor utvecklas.
- ATT Finland har ett starkt och trovärdigt försvar med tillräckliga resurser.
- ATT ursprungsbefolkningens rättigheter tryggas och att Finland ratificerar ILO 169 samt att en sanningskommission grundas.

7.2. EUROPA

Finland ska också i framtiden vara en stark röst inom såväl EU som valutaunionen. Som ett litet land drar Finland stor nytta av den fria rörligheten av varor, människor, tjänster och kapital. EU ska respektera subsidiaritetsprincipen och undvika allt för ingående detaljreglering, samtidigt som EU ska ha beredskap att agera snabbt i stora frågor då det uppstår utmaningar. EU ska fortsätta förstärka arbetet för mänskliga rättigheter och jämlikhet i Europa. Vi vill ge EU starkare befogenheter att ingripa då medlemsstater diskriminerar minoriteter eller bryter mot någon av EU:s grundvärderingar om frihet, jämlikhet och öppenhet. Med en ökad integration och ett större mandat kan EU vara en stark global aktör. En ökad integrering säkrar freden i Europa på lång sikt. Vi ställer oss positiva till frihandel eftersom det ger större möjligheter för finländska företag att etablera sig på globala marknader. Frihandel bör ske på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt med ett starkt konsumentskydd. EU är en av de största aktörerna i kampen mot klimatförändringen. En klimatvänlig politik måste beaktas i allt beslutsfattande, speciellt gällande handel, skogspolitik och transport.

Svensk Ungdom vill:

- ATT EU ska stå fast vid sina grundvärderingar som frihet, demokrati och fri rörlighet.
- ATT EU aktivt arbetar för mänskliga rättigheter inom unionen och ges starkare befogenheter att ingripa då medlemsstater bryter mot krav på demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen.
- ATT Europaparlamentet har möten endast i Bryssel, eftersom resorna till Strasbourg är en stor utgift och belastar miljön.
- ATT skatteflykt motarbetas genom gemensamma regelverk och informationsdelningsavtal medlemsstater emellan och utanför unionen.
- ATT EU aktivt jobbar för att öka synligheten i medborgarnas vardag för att öka förståelsen om EU.
- ATT EU:s ungdomsstrategi ligger som grund för ungdomsrelaterat beslutsfattande i EU och dess medlemsländer.
- ATT Europarådets finansiering och Europeiska människorättsdomstolens arbetsförmåga tryggas.
- ATT EU:s utsläppshandel ska omfatta alla sektorer som bidrar med höga utsläpp.
- ATT EU fördjupar försvarssamarbetet inom det permanent strukturerade samarbetet PESCO.

7.3 JÄMLIKHET OCH ALLA MÄNNISKORS LIKA VARDE

Vi vill arbeta för ett öppet och inkluderande samhälle. Människor ska känna sig trygga och ha samma möjligheter att växa och utvecklas oberoende av bakgrund, kön, funktionsvariation, religion, etnicitet, ålder eller sexuell läggning. Demokratin vilar på grundläggande friheter och rättigheter. En fri och öppen debatt med fungerande yttrandefrihet och tryckfrihet är en förutsättning för en demokrati. Vi arbetar för ett jämlikt och jämställt Finland. Jämlikhet och jämställdhet ska genomsyra samhället i sin helhet.

Svensk Ungdom vill:

- ATT minoriteters rättigheter förstärks till exempel genom positiv särbehandling.

- ATT myndigheter strävar efter att anställa personer med olika bakgrund med hjälp av verktyg som anonyma rekryteringar.
- ATT rättsskyddet för sexuella minoriteter och könsminoriteter förbättras till exempel genom en reviderad translag.
- ATT rätten till privatliv tryggas också på internet.
- ATT rehabiliteringen för fångar förbättras så att dessa integreras i samhället.
- ATT allt sexköp av ska vara kriminellt och att köparen ska straffas, inte den prostituerade.
- ATT Finland erbjuder sociala insatser, stöd och exitprogram åt offer för prostitution.
- ATT riktade FN- eller EU-sanktioner utfärdas för att förebygga eller eliminera kränkningar av humanitär rätt och mänskliga rättigheter.
- ATT Finland förstärker sitt samarbete med lokala barnskyddsorganisationer och myndigheter för att förverkliga barnkonventionen.
- ATT en samtyckeslag stiftas.
- ATT kvinnor i Finland ska ha rätt till fri abort utan att uppge någon specifik orsak fram till vecka 18.
- ATT altruistisk surrogatmödraskap tillåts i Finland.
- ATT kvinnlig könsstympning explicit förbjuds i lag.
- ATT äktenskapslagen ska tillåta polygama äktenskap

7.4 INVANDRING

För att Finland ska vara attraktivt för nyfinländare måste det vara ett land där de kan och vill bo. En lyckad integration är en förutsättning för att vi ska kunna dra nytta av alla de fördelar invandring medför. Integration ska bygga på fyra grundpelare: språk, utbildning, jobb och gemenskap. Därför vill vi satsa mera på språkkunskaper, skapa bättre sätt att tillgodoräkna tidigare utbildning, satsa mera på aktiverande åtgärder och ge civilsamhället en ännu tydligare roll i integrationsarbetet. Invandring och fungerande integration svarar på arbetskraftsbehovet och stöder en växande ekonomi. Invandring och ny arbetskraft behövs för att trygga välfärden då Finlands befolkning åldras. Mängden flyktingar och asylsökande i världen ökar och därför måste Finland och EU bära sitt ansvar och erbjuda skydd åt människor i nöd. Därför vill vi att de europeiska länderna förnyar sättet flyktingar och asylsökande fördelas länderna emellan.

Svensk Ungdom vill:

- ATT nyfinländare ges möjligheten till språkundervisning i både finska och svenska.
- ATT nyfinländare i ett tidigt skede får tillgång till aktiverande åtgärder som praktik, mentorprogram och arbetskraftsutbildning.
- ATT behovsprövningen vid anställning av personer från länder utanför EU slopas och att det aldrig ska ta längre än en månad att få beslut om arbetstillstånd.
- ATT alla invandrars rätt till en integrationsplan förverkligas.
- ATT det görs specialsatsningar på att integrera sårbara grupper, som hemmavarande föräldrar.
- ATT tredje sektorn ges en mer officiell roll i arbetet med integration.
- ATT invandrarråd införs i kommuner med minoriteter med invandrarbakgrund.
- ATT bostadspolitiken stöder integration och motverkar segregation.
- ATT flyktingkvoten höjs till 5000 per år.
- ATT Dublinförordningen reformeras för att motsvara bättre asylsökningens processens verklighet i EU.
- ATT humanitära visum tas i bruk för att skapa en trygg väg till Europa.
- ATT ansökan om familjeåterförening kan göras i Finland och att försörjningskraven sänks till en skälig nivå.
- ATT möjligheterna till arbete och till att stanna i Finland förbättras för internationella studerande.
- ATT alla ensamkommande flyktingbarn får uppehållstillstånd i Finland
- ATT Finland i framtiden ska ha beredskap att hantera plötsliga flyktingströmmar.
- ATT onödiga byråkrati gällande uppehållstillstånd slopas och att ansökningsprocesserna görs smidigare och snabbare.

8. SOCIAL- OCH HALSOVÅRD

En av grundpelarna i den nordiska välfärdsmodellen är rätten till jämlik vård. Vi vill att all vård ska utgå från individen och vara så lättillgänglig som möjligt. Vi stöder införandet av en valfrihetsmodell i primär där pengarna följer patienten. Det fria vårdvalet ger alla oberoende av inkomst möjlighet att välja var de vill få vård och av vem, om det tillämpas på ett sätt där den offentliga, privata och tredje sektorn konkurrerar på lika grunder. Det fria vårdvalet ska vara regel i basservicen men offentliga sektorn ska ha huvudansvaret för specialistsjukvården. Vi vill att huvudansvaret för organiseringen av bashälsovården ska skötas av starka landskap som har resurser att erbjuda ett brett utbud av tjänster nära patienten tillsammans med kommunerna. Både när det gäller psykiska och fysiska hälsoproblem ska preventiv vård prioriteras. Mentalvården ska baseras på individens behov av terapi och medicinering kan användas som supplement.

För att kunna utnyttja den patientinformation som finns tillgänglig och för att förbättra patientens vård är det viktigt att utveckla koordinerade patientregister, både nationellt och i Norden. Vi bör garantera olika typer av serviceboenden för missbrukare och andra utsatta befolkningsgrupper, och tredje sektorns expertis ska användas i arbetet. I takt med den förändrade demografin och en högre medellivslängd, blir även trycket på åldringsvården större. Det väsentliga är att åldringarna känner sig trygga och ses och behandlas som individer. Flexibla och individanpassade boendemodeller, där individen respekteras och de äldre får ett värdigt boende är viktigt. Till exempel inom hemvården kan virtuella hembesök, baserade på fri vilja, ses som ett komplement till fysiska besök.

Åtgärder som ökade nattpatruller möjliggör att äldre kan bo längre hemma. När vårdpersonal och anhöriga anser att det inte längre är

möjligt för klienten att bo hemma ska det finnas vårdplats tillgänglig utan långa köer. Vårdplatser ska inte minskas om det finns ett behov av dem. Då individen inte längre är tillräckelig ska anhöriga och vårdpersonalen komma överens om den bästa lösningen från fall till fall.

Svensk Ungdom vill:

- ATT invånarnas rätt till vård tryggas genom fritt vårdval och genom användning av servicesedlar och att offentliga serviceproducenter också omfattas av dessa inom primärvården.
- ATT antalet BB:n (barnbördshus) utökas.
- ATT föreningar och organisationer används i produktionen av social- och hälsovårdstjänster samt får en skälig ersättning för sitt arbete genom överskådliga och transparenta köpavtal.
- ATT papperslösa i Finland har rätt till vård.
- ATT närståendevårdare får en skälig kompensation för sitt arbete och att tillgången till stödstrukturer och regelbunden avlastning säkras.
- ATT alla har tillgång till högklassig och icke-diskriminerande vård.
- ATT svenskspråkig specialsjukvård säkerställs oberoende förvaltningsmodell.
- ATT koordinerade patientregister skapas, även över landsgränserna.
- ATT fler mödra- och skyddshem upprättas.
- ATT hemsjukvården och hemsjukhusen utvecklas. Alla som inte har möjlighet att ta sig till en hälsostation ska kunna få den läkar- och sjukvård de behöver i hemmet.
- ATT aktiv eutanasi tillåts i Finland.
- ATT missbrukarvården har gott om resurser och att kommunerna satsar på högklassig och effektiv missbrukarvård.
- ATT missbrukare kan ges tvångsvård i stil med den svenska modellen ifall patienten utgör en fara för sig själv och sin omgivning.
- ATT personligt innehav och bruk av cannabis dekriminaliseras i Finland och att Finlands drogpolitik ska bygga på att hjälpa dem som behöver hjälp.
- ATT de digitala vårdmöjligheterna utvecklas så att klienten kan få vård anpassad enligt situation.